

Ne človek, Cantona!

Išče se Eric Kena Loacha

Špela Barlič

Ken Loach se že tako dolgo ukvarja s težkimi temami, da smo skoraj pozabili, da je zmožen posneti tudi kaj mehkejšega in bolj dobrovoljnega. *Išče se Eric* (Looking for Eric, 2009) je film, ki bi ga skoraj lahko označili za komedijo – seveda komedijo v mejah loachevskega svinčenege univerzuma. Znotraj njegovega opusa ga lahko umestimo nekam v bližino filmov, kot sta *Sodrga* (Riff-Raff, 1990) in *Kamniti dež* (Raining Stones, 1993), le da ima *Eric* poleg sporadičnih komičnih gagov še lepo zavezan konec, ki bi ga z navdušenjem poštempljali celo holivudski producenti. Kljub temu, da gre za t. i. feel-good film, ki slavi vrednote, za katere kaže, da jih je povozil čas, pa vendarle ostaja zvest tradiciji socialnega realizma, junakom s težkimi življenjskimi zgodbami in grenkobi vsakdanjega boja za preživetje.

V prvi polovici filma spoznamo protagonista, poštarja Erica Bishopa, na katerega se zgrne toliko gorja, da se zares komično na obzoru prikaže šele potem, ko se film dodobra ogreje in ko od življenja povoženi protagonist v obupu sune svojemu pastorku nekaj posušenih zelenih vršičkov, nekajkrat puhne in, puf, čarovnija, prikaže se Eric Cantona, znan tudi kot Kralj Erik, eden najbolj karizmatičnih in enigmatičnih nogometašev v zgodovini kluba Manchester United. V tem trenutku zgodba dobi potreben pospešek, hkrati pa pade v idealistično sosledje dogodkov, ki kar malo preveč diši po preverjeni holivudski recepturi. Zadeve na koncu tako lepo sovpadajo in krivice se tako prikladno poravnajo, da se bo Loachevim »fanom« razplet bržkone zdel preveč eskapističen.

Siromak z razrahljanimi živci in s šibko točko za mehke droge je poštar Eric, dvakratni ločenec, ki je v življenju že tolikokrat zamočil, da se je pri nekajinpetdesetih znašel na krožnem križišču, kjer kot zmešan kroži v napačni smeri. Doma ima dva jezikava najstnika, ki cele dneve žurata, gle-

data porniče in se bratita z lokalnimi kriminalci, druga žena je izginila neznankam, on pa še vedno sanjari o prvi, ki jo je zapustil kmalu po rojstvu svoje zdaj že odrasle hčerke. Rešujeta ga le krog prijateljev, ki ga skušajo zbežati iz otopenosti, in njegov nogometni idol, Eric Cantona, ki ga tiho bodri s plakatov v spalnici, dokler lepega dne po zaslugi porodne psihe in oblakov THC-ja ne stopi predenj ter postane njegov namišljeni mentor in psihoterapevt.

Čprav velike zvezde v njegovih filmih ponavadi nimajo kaj iskati, je Loach naredil izjemo za Cantono. Toda s pomembnim pridržkom – Cantona v filmu igra samega sebe, in to tako da ironizira in dekonstruira lastno zvezdniško persono. Najzabavnejši momenti v filmu izhajajo prav iz načina, na katerega Kralj Erik kot kakšen budistični menih z monoobrvjo in s francoskim naglasom drugega za drugim stresa iz sebe ljudske modrosti in enigmatične aforizme. Pri tem se seveda norčuje iz samega sebe (za posnetek njegovega najslavnejšega citata počakajte na konec odjavne špice), hkrati pa tudi iz vzvišenih, napol božanskih kvalit, ki jih oboževalci pripisujejo svojim

junakom. Loach gre celo tako daleč, da v nekem momentu velikemu Ericu v usta položi stavek: »Jaz nisem človek, jaz sem Cantona!«.

Išče se Eric je simpatičen prispevek vedno bolj raznolikemu kanonu nogometnih filmov, ki so ga v zadnjem času zanimivo razširili filmi, kot so *The Damned United* (2009) letošnjega oskarjevca Toma Hooperja, *Zadeni kot Beckham* (Bend It Like Beckham, 2003), komedija kulturnih razlik režiserke Gurinder Chadha, in eksperimentalni dokumentarec Douglasa Gordona in Philippa Parrena *Zidane: Portrait 21. stoletja* (Zidane, un portrait du 21e siècle, 2006). In kaj, če niste ne Viola ne Zmaj ne eden tistih, ki nogomet najraje igrajo s pivom v roki in z očmi na TV-ekranu? Brez skrbi, tole je komedija, ki jo bodo z lahkoto posvojili tudi nogometno nepismeni. Ker *Išče se Eric* v resnici ni film o nogometu, ampak o prijateljstvu in solidarnosti. Skrivnost je v skupinskem duhu. Ko Eric vpraša Cantono, kateri je njegov najljubši gol, mu ta odgovori, da njegov naj nogometni trenutek ni bil gol, ampak podaja. Kaj pa drugega?